

Berilo *Zugoslovanskega odbora*

iz *Italije*

LIBROZZOVICCO

POŠILJA: IVAN UČENIKOV - KAIRO - RUE MAN/HAET EL MAHRANI ŠT. 5 - IV. NT. DESHO

Srednji vzhod

Štev. 35

13. junija 1942

Italija ob uri sodbe

M. Dean Acheson, državni podtajnik Z.A.D. je pred nekaj dnevi opozoril italijanski narod, da je v tem trenutku še čas, da odkloni s svojih pleč strašno sodbo, ki jo bodo deležni vsi narodi, ki so sodelovali pri fašistovski-nacističnih orgijah današnjih dni.

Na prvi pogled izgleda izjava M. Deana Achesona kot poskusni balon ameriške uradne propagande. Stvar pa ima vendarle globlji pomen, kajti ameriški diplomat, ki je izgovoril te besede, je eden najbolje poučenih državnikov na svetu. Če torej državni podtajnik opozarja Italijo, da še lahko v tem trenutku odvrne od sebe strašno sodbo, naj bi to bil znak, da ta možnost v Italiji danes še obstoji.

V trenutku končnega obračuna, ko se bodo zmagovalci vsedli k zeleni mizi s premaganci, je verjetno, da bo Italija med obtoženci zavzemala svojevrstno mesto. Tako mislijo nekateri časniki, ki so pod močnim vplivom protifašistovske propagande, ki se z grofom Sforzem na čelu, grozovito trudi dokazati, da je krivda italijanskega naroda glede povzročiteljev sedanje vojne - neznatna. Naivni časniki, ki jim zaradi ogromne množine dogodkov spomin nekoliko elabi in ki verjetno nikdar niso bili objektivno poučeni o dejanskih razmerah v fašistovski Italiji, pripravljajo že sedaj za laškega obtoženca primerne zagovore, o čemer smo že večkrat spregovorili v našem listu.

Oglejmo si približe te čudovite zagovore, ki so seveda čisto časnikiarske vrednosti (obtoženec se namreč še ni pojavil pred sodiščem). Prvi zagovor, ali boljše izgovor pravi, da je fašizem "izrabil dobro vero laškega naroda". V pravnih krogih je tak izgovor dobro poznan. Uporabljajo ga zelo radi ne posebno spretni zagovorniki, posebno v primerih ko se trudijo da bi dokazali, da je obtoženec napravil zločin v dobri veri. Drugi izgovor, ki naj bi Italijanom služil kot olajševalna okolščina pravi, da je obtoženec napravil zločin v trenutku duševne zmedenosti. Tudi ta zagovor je zelo priljubljen v zagovorniški praksi, vendar se zagovornikom vedno ne posreči dokazati da je bil obdolženec zmešan, ker so zdravniki psihijatri ljudje, ki jih ni mogoče ogoljufati. Tretji zagovor pravi, da je laški možganski predal precej omejen in da je bil sato zločin izvršen zaradi duhovne neuravnovešenosti obdolženca. To so v glavnem trije zagovori bodočih odvetnikov laškega zločinca.

V resnici bo razprava o krivdi in nekrivdi Italije v sedanjih vojni precej različna od zagovorov ostalih dveh osovinskih banditov. Ne ugovarjamo, da ne bo za Italijo olajševalnih okolščin na dan sodbe. Nesporno je, da so Italijani Nemcem mnogo več škodovali kakor koristili. To je gotovo hvalevredna olajševalna okolščina, ki jo tudi navajajo časniki. Pogrešno pa je misliti, da so se Lahji napram civilnemu prebivalstvu v zasedenih ozemljih obnašali dostojno ali celo viteško. Če seveda laško obnašanje primerjamo s prusjaškim barbarizmom izpade stvar tako-le: prusjaški razbojnik je žrtev napadel, jo izropal, trpinčil in zadušil. Lah pa je za napad najel poklicnega robijaša, ki je za njegov račun izvršil vse to, kar je storil Prusjak, plen pa sta si razdelila. Da bi bila komedija še popolnejša je stopil k svoji žrtvi, zavil hinavsko oči proti Ameriki in ukazal - kakor to tako lepo čitamo v amerškem "Srbobranu" - nekemu generalu, naj zločine filma in izlije krokodilske solze v pisma, namenjena ameriški javnosti. Kako je laška komedija uspela, najboljšje dokazuje ravno "Srbobran", ki ga citira celo naš tujjanski tisk. Medtem pa vsi dobro vemo kolikšno dejansko vrednost imajo pripovedke o laški humanosti v sedanjih dobi. Kaj so Lahji uganjali v Črni gori, ko so morili ženske, starčke in otroke v masah. Kaj je z onimi 50.000 Črnogorcev, ki so jih odpeljali v koncentracijska taborišča v Albanijo? V Sloveniji so pobili

na stotine slovenskih talcev, požgali cele vasi in se pokazali kot vredni junaki svoje rase posebno takrat, ko so bili vsaj v desetkratni premoči. Glede te olajševalne okolnosti bo imela poleg Črne gore in Slovenije tudi Dalmacija svojo besedo.

Izjava M. Deana Acheson-a ima pa seveda še svoj specifični pomen. Vsa poročila naglašajo, da vlada v Italiji ogromno materialno in duhovno trpljenje. Nezadovoljstvo vlada ravnotako med civilnim prebivalstvom kakor tudi v armadi sami. Celo med posameznimi funkcionarji fašistovske stranke so gledanja na osnovna vprašanja laške politike strahovito ločena. Vsi tisti, ki so se v zadnjih časih vrnili iz Italije pripovedujejo, da je laški narod silno utrujen in naveličan. To je res, kaj bi ne bil naveličan, ko pa teden za tednom na lastni koži ugotavlja aqme poraze na bojiščih in čedalje večjo revščino doma. V to nesrečno vojno ga je pognala nenasitna požreznost in domišljava miselnost, da je ves svet ena sama Abesinija, kjer imajo samo Lahji tanke, letala, strupe in podobna sredstva, medtem ko ima druga stran srednjeveške sulice in kako staro zarjavelo flinto. Niso bili zgolj fašisti tisti, ki so drveli po ulicah točno pred dvema leti. Ne, med njimi se je gnetel ves laški narod, ki je naslutil z namišljenim nagonom, da je prišel čas, da hlastne Italija po Evropi in s prusjaškimi banditi zagospodari svetu. Seveda se je položaj v teh dveh letih strahovito spremenil v škodo Italije. Skoro en milijon laških vojakov je ujetih, pobitih, potopljenih, ranjenih ali pogrešanih. Pompozna laška vojna mornarica počiva po veliki večini na dnu Sredozemskega morja. Laško letalstvo je samo še privesek prusjaške Luftwaffe, ki tudi že sama krvavi na vseh koncih in krajih.

Žalostna je v resnici bilanca dveletnega laškega bojevanja. Res je, da Italija ne uživa v Evropi in v ostalem svetu takega sovraštva, kakor ga je deležen njen berlinski gospodar, zato pa si je Italija nespodbitno osvojila rekord zaničevanja in preziranja v vsem svetu in ne samo med njenimi nasprotniki. Razlogov torej dovolj, da je narod utrujen in naveličan. Ali to ni dokaz, da je zaradi tega njegova krivda manjša.

Pa še ena stvar je, ki pač ne bo mogla služiti Lahom ob uri sodbe kot olajševalna okolščina. Ko bodo svobodni narodi preiskovali višino krivde posameznih držav - obdolžencev, ne bodo mogli preko zgodovinskega dejstva, da je bila ravno Italija tista država v Evropi, ki je prusjaškemu potepinu prva dajala potuho za vsa njegova poznejša hudodelstva. Z napadom na Abesinijo so Lahji prvi po svetovni vojni dokazali, da so pogodbe o večnem prijateljstvu kos ničvrednega papirja. Z napadom na Albanijo so ponovno dokazali, da je uradna laž najlepša odlika sedanje laške rase. Figarski vpad v hrbet Francije, razbojniško organizirana izdaja Jugoslavije, vse to bo ob uri sodbe imelo en sam odmev in ta je, kakor točno pravi "New-York Herald Tribune", zapopaden v enem samem stavku: "Italijanska odgovornost za zločine Benita Mussolinija je popolnoma tako jasna, kakor je nemška odgovornost za zločine Adolfa Hitlerja."

Ob drugi obletnici laškega vojnega sodelovanja se trudijo nekateri dokazati, da je mogoče odvrniti Italijo od njenega prusjaškega gospodarja. Za tako izvedbo imajo celo nekaj pripravljenih načrtov. Eden izmed teh je napad na južno Italijo, kar da bi povzročilo splošen upor proti Germanom v vsej Italiji. Zdi se, da so take ocene močno pretirane. Vprašanje je, ali pride v dogljednem času do napada na južno Italijo. Zelo je verjetno, da bo treba pred tem likvidirati Libijo. V slučaju posrečene invazije v južni Italiji pa je treba računati na takojšnjo intervencijo Nemčije, ki svojega "zaveznika" zaradi lastne varnosti ne bo pustila osamelega. V prisotnosti nekaj desetih germanskih divizij v Italiji pa ni misliti

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s l.strani)
na kako laško revolucijo. Seveda pa bi 2. fronta v južni Italiji v mnogem zboljšala splošni vojaški položaj zaveznikov in zelo verjetno je, da bi se ob takem razvoju dogodkov z vso brzino bližali končni zmagi. Ali zaslug ne bi imeli Lahii nobenih, razen da bi protifašisti na hitro roko sestavili neko svojo vlado, ki bi se po starih receptih priliznila zaveznikom z namenom, da izsili od njih generalno odvzeto. Vemo, da veliki zavezniki nimajo z Italijo tistih računov, kakor jih imamo mi in Grki, zato se se protifašisti tudi s tako žilavostjo vrgli na obdelovanje ameriškega javnega mnenja. Ali tudi mi smo se nekaj naučili v zadnji svetovni vojni in zlasti po njenem zaključku, učitelji pa so nam bili D'Annunzio in compagna bella. Na pravičnost zelene mize smo se enkrat močno zanašali in smo bili ogoljufani. Sedaj vemo, da je še vedno v veljavi pravica pesti, in tega ob zaključku te vojne ne smemo pozabiti.

Drugi načrt, ki ga imajo verniki v laško revolucijo, predvideva množestvene napade na laška industrijska področja. Ta načrt je vsekakor realnejši, čeprav tudi ta ne nudi nobene garancije, da bi morala v Italiji izbruhniti revolucija in da bi se stvari zasukale tako, kakor so se l. 1918. V zavezniških krogih namreč le preveč podlegajo primerjavam iz prejšnje vojne. Primerjave so gotovo poučne, ali pozabiti ne smemo, da so dogodki zadnje vojne tudi sovražnika poučili, da ne sme napravljati tistih pogršk, ki so bile usodne takrat. Hitler natančno ve, da je bilo ko-

nec nemške nadutosti l. 1918 v trenutku, ko so se pričeli rušiti takratni nemški zavezniki. Ruska kapitulacija v prvi svetovni vojni in francoska v sedanji nista imeli za zaveznike katastrofalnih posledic. Za Nemčijo pa so bili polomi Bolgarije, Turčije in Avstrije usodni. Tega se Hitler zaveda, zato bo svojo služinčad vzdrževal do konca in to z vsemi sredstvi. Hitler ne bo postopal tako, kakor je postopala Anglija, ko jo je Francija zapustila, pač pa bo Hitler vsakega, ki bi se na kakršenkoli način hotel izvit iz njegovega objema, "bliskovito" spremenil iz dosedanjega zaveznika v jutrišnjega sovražnika. To bliskovitost je Hitler že večkrat dokazal. Vsi računi, ki gredo za tem, da bi se moglo Italijo oddvojiti od Nemčije, so fingirani računi.

Z bombardiranjem laških industrijskih središč s tisoči letal bi se izzvala splošna panika s mnogo večjimi uspehi, kakor pa v Nemčiji sami. Če bi se ti množestveni napadi istočasno nadaljevali tudi po Nemčiji, potem bi Gestapo ne mogla biti v zadostnem številu povsod prisotna, kar bi omajalo moralo v obeh državah istočasno. Če bi se pa ti napadi razširili tudi še na ostale osovinske podrepanke, bi bil uspeh še izdatnejši. Os je treba zmlatiti v bloku, vsako delo na izdajanju kateregakoli soudeležencev je prazno delo. Tako je postopal Hitler s terorjem, ki ga na zavezniški strani ni in ga tudi biti ne more.

Verujemo, da tretje obletnice vojne Italija ne bo praznovala, ker bo do tega časa s svojim prusjaškim gospodarjem in ostalo sodrigo postavljena ob zid.

DOGODKI ZADNJIH DNI

V prvih 10 dneh t.m. smo doživeli tak razvoj dogodkov, kakršnega nismo bili deležni že zelo dolgo.

V Libiji je položaj čisto na strani zaveznikov. Operacije pa še niso zaključene in bi bilo napačno udajati se nekemu pretiranemu optimizmu.

V Rusiji, razen manjše aktivnosti v leningrajskem področju, ni bilo važnejših dogodkov. Timošenkov udar proti Harkovu je vsekakor zelo zbehal Hitlerjeve spomladanske ofenzive in izgleda, da bo ta ofenziva pričela šele na obletnico prusjaškega napada na Rusijo. Nekatera poročila iz nevtralnih virov pa celo pripovedujejo, da bo Hitler pričetek svoje ofenzive poskušal odložiti za poznejše mesece. Drugi zopet mislijo, da je sploh opustil misel na novo ofenzivo na ruski fronti. Naj bodo nacistične odločitve že kakršnekoli, eno je gotovo, da stvari na vzhodnem bojišču ne potekajo tako, kakor so si jih predstavljali Prusjaki.

V Tihem oceanu so Japonci pri svojih naporih za zasedbo ameriških oporišč Midway, doživeli največji pomorski poraz v tej vojni. Točne izgube še niso znane, po neki izjavi admirala Nimitza so Amerikanci potopili Japoncem 4-5 nosačev letal, 3 najtežje vojne ladje, 4 križarke in 3 transportne ladje.

Pred 6 meseci so Japonci na čisto azijski način, ki je pri njih že od nekdaj v navadi, napadli ameriško mornarico v Pearl Harbour in ji prizadejali velike izgube. Amerikanci so se sedaj primerno maščevali. Bitka pri Midwayskem otočju je prav posebne važnosti zaradi težkih posledic za japonsko cesarstvo, ker je z njo naznačen prvi preokret vojnih dogodkov na Tihem oceanu. Ta bitka pa tudi pove, da v Tihem oceanu ne gospodarijo Japonci. Upoštevati je treba pri tem tudi še to, da je Japonska v prvi vrsti pomorska sila tako kakor Anglija. Razlika je samo v tem, da ima Anglija s pomočjo Amerike skoro neomejene možnosti novih brodogradenj, medtem ko so te možnosti za Japonsko zelo omejene. Prav posebno občutna izguba za Japonsko so nosači letal s pomočjo katerih šele so mogoče večje pomorske operacije japonskih vojnih sil, ki so stalno zelo oddaljene od domače zemlje.

Orjaški poleti angleškega letalstva nad Nemčijo, ki so pričeli ob koncu meseca maja so se v začetku junija nadaljevali. Glavni cilji angleškega bombardiranja so bili: Köln, Essen, Duisburg, Bremen, Mannheim in Emden. Medtem pa je angleško letalstvo pričelo tudi z obiski južno-italijanskih mest. Parokrat zaporedoma je bil bombardiran Neapelj. Iz tega sklepajo, da bo tudi Italija deležna blagoslova, ki so ga svoječasno njeni letalci poskušali uveljavljati nad angleškimi otočji, čepravno z zelo majhnim uspehom.

Posnetki, ki so jih napravili angleški opazovalci nad bombardiranim ozemljem kažejo, da so orjaški poleti angleških letal močno prizadeli nemško industrijo. Industrijske naprave v Essen-u in Gelsenkirchen-u so bile po veliki večini popolnoma uničene. Ti napadi pa so v veliki meri izpodkopali tudi nemško moralo, ki je v nemškem zaledju nikoli ni bilo prav

dosti. Vedeti moramo namreč, da so prusjaški razbojnik divjali zadnjih 100 let vedno po tujih ozemljih. prava vojna je bila sedaj živemu prusjaškemu pokoljenju neznana. Sedaj pa se je vojna vihra naenkrat vrgla tudi na njih zemljo, kjer bo divjala toliko časa, dokler ne bodo maščevani vsi številni zločini prusjaškega barbarizma.

Heydrich, krvnik češkega naroda, je poginil. Iz maščevanja so Prusjaki doslej pobili okrog 200 talcev, med njimi več žena in mladoletnikov. Heydrich to je parola splošne vstaje za vse zasedeno evropsko ozemlje. Heydrichu bo sledilo na tisoče in tisoče drugih enakih prusjaških zločincev. Na vseh koncih in krajih Evrope vre in že so pričeli rodoljubi krepko parati trebuh prusjaškemu molohu.

VELIKI USPEHI AKCIJ VOJVODE DRAŽE

Posebni Reuter-jev dopisnik s turško-bolgarske meje poroča 11. t.m., da so četniki gen. Draže Mihailovića zavzeli mesto Višegrad, najvažnejšo strateško točko na nekdanji meji Srbije-Bosna. V srditih bojih so četniki pokončili nad petsto ustašev in veliko število Italijanov. To poročilo je bilo poslano Reuter-jevemu dopisniku iz Beograda. Četniki, pravi poročilo dalje, prodirajo dalje v smeri Rogatice.

Tudi druge ohrabrujoče novice prihajajo iz Jugoslavije. Bosanci v čedalje večjem številu prihajajo v vrste gen. Draže Mihailovića, vrhovnega poveljnika naše armade v Jugoslaviji. Vzroki prehajanja v vrste gen. Draže Mihailovića so zlasti v tem, ker da se laška zasedbena vojska skrajno nedostojno obnaša v bosenskih mestih. Tako pravi poročilo, da je laška soldateska, zlasti v Banjaluki vršila množestvena nasilja nad tamkajšnjim ženskim svetom. V bližini Kotor Varoša pri Banjaluki je oddelek 5000 četnikov napadel Italijane in ustaše ter jih po ogorčeni borbi pognal v beg.

Sarajevo je še vedno obkoljeno od četnikov in srđiti boji se vršijo vsak večer v samih predmestnih ulicah. Proglas gen. Draže Mihailovića o mobilizaciji vseh obveznikov jugoslovanske vojske je imel ravno v okolici Sarajeva popolen uspeh. Proga Sarajevo-Mostar je na več delih prekinjena, ker jo držijo v rokah četniki. Po nekem drugem poročilu so četniki napadli bosensko industrijsko središče Zenice in prizadejali na tamkajšnjih industrijskih napravah tolikšno škodo, da je obrat ustavljen. Rudnik Kakanj, ki je največji premogovnik v Jugoslaviji, so četniki porušili.

V vzhodni Srbiji se vodijo ogorčene borbe med Nemci in četniki. Istotako trajajo že nekaj tednov veliki boji v bližini Novega Sada. Potniki pripovedujejo, da je bila Donava vsa krvava skozi nekaj dni.

Tudi iz Slovenije prihajajo poročila o marljivem delovanju slovenskih četnikov. Na progi Št. Peter-Reka so na dveh mestih porušili železniško progo.

STAMBOLISKI - VELIKI SLOVAN VELIKI SOCIALNI PROPOVEDNIK

Na jutrišnji dan 1.1923. je padel zadet od zločinke roke eden največjih sinov bolgarskega naroda, prepričan Jugoslovan in visoko zaveden Balkanec - Aleksander STAMBOLISKI. Devetojunijski preobrat, organiziran od klike tujih plačancev mu je odvzel zakonito oblast in po množestvenih pokoljih bolgarskega kmečkega upora, ki ga je to nasilje izzvalo, so se zverinske tolpe polastile velikega bolgarskega kmečkega voditelja in ga razmrovarile nekje v bližini reke Marice. Še do danes niso mogli njegovi zvesti pristasi ugotoviti, kje leži njegov grob.

Nemški imperializem, ki ga na Bolgarskem že nekaj desetletij zastopa kralj Boris Koburški in laški fašizem sta organizirala nasilni preobrat proti zakoniti kmečki vladi Aleksandra Stamboliskega in bogato nagradila njegove zločinske krvnike. - Aleksander Stamboliski je bil junaški vodja in neustrahšen borec za svoje ideale, katerim je posvetil vso svojo osebnost. Aleksander Stamboliski je bil eden največjih reformatorjev človeške družbe, ki so jih kdajkoli rodile balkanske zemlje. Aleksander Stamboliski je bil ideolog nove človeške družbe, zasnovane na vsa-

žanih in razžaljenih. Kot ideolog in mislec je naslutil valovanje novih preobrazb in oblik družabnega razvoja, zato je ustvaril novo socialno miselnost agrarno-kooperativnega svobodnega sindikalizma.

Aleksander Stamboliski se je prvi postavil na stališče, da je človeški družbi najprej potrebna materialna razorožitev, če hočemo doseči resnični in trajni mir. Z vsem ognjem svojega temperamenta je sovražil germanski imperializem in vandalski pruski militarizem. Zato se je z vsemi svojimi silami boril za odstranitev izdajalske prusjaške dinastije z bolgarskega prestola. S silo svojega samorodnega kmečkega genija je spoznal neobhodno življenjsko potrebo po bratskem sporazumu vseh južnih Slovanov in balkanskih narodov sploh, ker je bil prepričan, da je v tem sporazumu zapopadna edina možnost za njihov svoboden in neodvisen obstanek. Zato je Aleksander Stamboliski že pred tremi desetletji pogumno in glasno izjavil pred celotnim bolgarskim parlamentom: DA JE JUGOSLOVAN. Kot predsednik bolgarske vlade je Aleksander Stamboliski usmeril bolgarsko zunanjo politiko k naporom po zblizanju in sodelovanju z bolgarskimi sosedi in z Društvom narodov.

Aleksander Stamboliski se je boril in delal v smeri južnoslovanke in balkanske federacije prav do zadnjega trenutka svojega trudapolnega življenja.

Aleksander Stamboliski je v nepolnih treh letih ustvaril iz Bolgarije popolnoma novo, demokratično državo, ki je s polnim elanom hitela k boljšemu blagostanju. V tej kratki dobi je Aleksander Stamboliski preporočil in prekvasil mlad kmečki narod ter ga postavil na višino ostalih kulturnih evropskih narodov. S svojo veliko duhovno silo je v srca svojega naroda vsadil in poglobil velike ideale svobode, slovanke solidarnosti in bratstva vseh narodov. Ti veliki ideali živé in gospodarijo v bolgarskih narodnih množicah tudi danes, po tolikih letih smrti Aleksandra Stamboliskega. Ravno ti plodovi vežejo danes roke tistim zločincem, ki bi hoteli bolgarski narod nagnati proti njihovim slovanskim bratom in osvobodilcem - Rusom. Ideje Aleksandra Stamboliskega krepijo dušo bolgarskega naroda in ne dovoljujejo Hitlerjevemu slugi kralju Borisu, da izvršuje zločine v zasedenih pokrajinah in da koplje prepade med balkanskimi Slovani in narodi. Te ideje vodijo goreče bolgarske domoljube k bratski zvezi in k skupni borbi s legendarnim junakom Dražom Mihailovičem proti teutonskim in fašistovskim nasilnikom. Te ideje pa bodo vodile že v kratkem tudi k pogonu nemških in laških hord z Balkana. Te iste ideje kažejo bolgarskemu narodu in njegovim balkanskim bratom edino pot za rešitev svobode, za življenjski obstanek in za kulturno-gospodarski napredek. To je pot junaške borbe proti skupnim tlačiteljem, obenem pa je to zgodovinska pot k južnoslovanskemu in balkanskemu edinstvu.

Zato je Aleksander Stamboliski tako velik in nesmrten.

TUDI DŽIBUTI DOZOREVA

Vichysko kolonijalno cesarstvo hitro kopni. Sirija, posesti v Tihem ocesnu, Madagaskar, Martinique, vsa ta obširna kolonijalna območja francoske republike uhajajo iz rok vichyčev.

V vzhodni Afriki, v njenem najvažnejšem strateškem delu, ob vstopu v Rdeče morje se je med nekdanjo laško Eritrejo in angleško Somalijo vgnedila najhujša francoska kolonijalna posest, francoska Somalija. Kolonija meri komaj 21.000 kv.km in ima vsega 70.000 prebivalcev, od katerih je kakih 700 Evropejcev. To je najmanjša evropska posest v vzhodni Afriki, ali vendar ena najvažnejših, ne zaradi gospodarskih koristi, ki jih sploh ne nudi, pač pa zaradi svojega položaja, ki objemlje ves Tadjurski zaliv.

L.1939. je bil seveda tudi ta del neznatne francoske kolonije v zavezniškem edinstvu z Veliko Britanijo. Deželica pa je živela v miru z Italijo, ki se je takrat še šopirila po Abesiniji. Pred dvema leti je Italija napovedala vojno Franciji. Francoska garnizija v Džibuti je bila pripravljena odbiti vsak italijanski napad. Do tega pa ni prišlo, ker so 10 dni potem zaukazali iz Vichya, da je vojne konec in da Italijani niso njihovi sovražniki, da pa so Angleži, ki so njihovi dočerajšnji zavezniki postali nekam sumljivi.

V resnici je Italija imela takrat mnogo vzrokov za zmagovaljva. Iz angleške Somalije so se morali Angleži umakniti. Po polomu 17. junija 1940 je moralo vse francosko kolonijalno cesarstvo verjeti, da je Fran-

cija na tleh. Tako vsaj so ukazali iz Vichya. V francoski Somaliji vichyskim ukazom niso verjeli. Sam takratni guverner, gen. Le Gentilhomme je izjavil, da bo z borbo nadaljeval. Šele po posebnem naročilu iz Vichya je z največjo grenkobo sprejel člana komisije o premirju.

Pogoji premirja z Italijo so določevali, da ima Italija polno in stalno pravico do uporabe pristanišča Džibuti in vseh njegovih pristaniških naprav, kakor tudi pravico, da razpolaga z železniško progo Džibuti-Addis Abeba. Guverner gen. Le Gentilhomme je stalno izpričeval svoja negodovanja napram članom komisije in ga je zato vichyska vlada odpoklicala. Znano je, da se general nikoli ni pokazal v Franciji, pač pa se pridružil de Gaulle-u in se aktivno udeležil osvoboditve Sirije.

Sedanji guverner Noualhetas sovraži svobodne Francoze in je tudi Angležem nenaklonjen. Že lansko leto se je gen. Wavell pogajal glede začasne zasedbe francoske Somalije po zavezniških četah, ali brezuspešno. Angleška blokada je seveda tudi na tem delu zelo učinkovita, vendar pa so Angleži dopustili, da so otroci prejeli mleko iz Abesinije in dokler ni bil še zaseden Madagaskar je dovažala živila od tam francoska podmornica. Izgleda pa, da bo Džibuti že v najkrajšem času pod upravo svobodnih Francozov in Angležev, čeprav bo za to zopet po nepotrebnem prelile nekaj krvi.

Izpod domačega latniba

PROSLAVA ROJSTNEGA DNE KRALJA JURIJ VI. 11. t.m. je Nj. Vel. angleški kralj Jurij VI. praznoval svoj 47 letni rojstni dan. Kljub temu, da je bil kralj rojen 14. decembra, praznuje angleški narod njegov rojstni dan iz posebnih razlogov na današnji dan. Angleži imajo pač v vseh stvareh svoje posebnosti in ena izmed teh je tudi praznovanje kraljevega rojstnega dne. Ob tej priliki kralj odlikuje in povišuje svoje državljane. - V Kairu je angleška posadka svečano proslavila rojstni dan svojega kralja. Tudi po ostalih garnizijah v Egiptu so priredili vojaki primerno proslavo. - Praznik angleškega kralja je letos praznik vseh zasužnjenih evropskih narodov, ki so svojo usodo položili v roke vladarja angleškega cesarstva kot odločne branilca svobode in demokracije. Zato so na ta dan vse misli ponižanih in razžaljenih uprte v London, od koder jim bo ponovno zasijala prostost. - **NAJ ŽIVI NJ. VEL. KRALJ JURIJ VI. - ZMAGOVALEC!**

BALKANSKO BOJIŠČE POVZROČA LAHOM NAJVEČ IZGUB. Laški listi prinašajo najnovejšo listo laških izgub v mesecu maju. Po tej uradni listi so Lahi izgubili na Balkanu v maju: 475 mrtvih, 783 ranjenih in 78 pogrešanih. V severni Afriki so v maju izgubili: 102 mrtva, 117 ranjenih in 188 pogrešanih. Na ruski fronti je bilo: 79 mrtvih in 215 ranjenih, pogrešanih ne navajajo, ker je po ruskih poročilih bilo toliko ujetih, da ni v zadnjih tednih sploh več opazati laških čet na fronti. - Listi se precej razburjajo zaradi izgub na Balkanu in priznavajo, da borba v Jugoslaviji še ni končana.

ČETNIKI OGROŽAJO SARAJEVO. AIA poroča iz Londona, da je 60.000 četnikov zasedlo južna in vzhodna področja okolice Sarajeva in da so četniki zavzeli tudi del železniške proge Sarajevo-Dubrovnik.

LAHI SO POSLALI V BOSNO NOVE ESKADRILJE LETALSTVA. Rimski radijo javlja, da je bilo v zadnjem času odposlanih več lovskih in bombarderskih eskadrilj na področje Bosne in Hercegovine. Nadalje pravi rimski

radijo, da bodo te eskadrilje pripomogle, da se jugoslovansko ozemlje očisti četniških podvigov.

V LJUBLJANSKI PROVINCI 150 GR KRUKA DNEVNO NA OSEBO. Rimski radijo je sporočil, da znaša dnevna količina vojnega kruha za Ljubljansko pokrajino od 7.t.m. dalje po 150 gr na osebo.

SABOTAŽE NA HRVAŠKEM. Ustaši so pred nekaj dnevi zastražili vse največjetovarne na Hrvaškem. To se je zgodilo zato, ker da so se v zadnjem času ponavljale sabotaže pri nekaterih podjetjih v taki meri, da je bila proizvodnja prav resno ogrožena.

PRISILNO DELO ZA ŽIDE V ITALIJI. Laški listi poročajo, da so 5.t.m. uvedli v Rimu prisilno delo za 132 rimskih Židov. Pometati imajo obrežje Tibere.

FRANCOSKE KOLONIJALNE ČETE NA ITALIJANSKI MEJI. Švicarski listi poročajo, da so prispele v Nico francoske kolonijalne čete, ki so se razmestile vzdolž italijanske meje.

VELIKA ŽEHTA V FAŠISTOVSKI STRANKI. Z velikim pompom so pričeli v zadnjem času v Italiji čistiti vrste fašistovske stranke. Pri tem povdarjajo fašistovski listi, da se je v zadnjih letih vtihotapilo v stranko veliko število elementov, ki da niso vredni časti fašistovskih pripadnikov. Čiščenje se nanaša zlasti na takozvano zmerno krilo in pa na vse tiste fašiste, ki so napram Nemcem nerazpoloženi. Našteli so že nekaj desettisoč članov, ki jim bo preiskala njihova fašistična jetra posebna komisija, ki jo je Mussolini že imenoval. Izbrisanci bodo ali poslani takoj na fronto ali pa bodo konfirirani.

ODTRGOVANJE PODPOR ZA DRUŽINE VPOKLICANCEV V ITALIJI S posebnim vladinim dekretom je bilo zapovedano odtrgovanje enega dela podpor za svojce vpoklicancev. Ti zneski se bodo uporabili kot vojno posojilo državi, ki jih bo izplačala - tako pravi dekret - po končani vojni. Vest je bila v laških družinah sprejeta z veliko nejevoljo zlasti še zato, ker so bile podpore sorazmerno majhne. Na ta način bodo številne laške družine, ki itak niso nikoli razpolagale s prihranki, obojene na gladovanje.

PODPREDSEDNIK KR. VLADE, MINISTER DR. M. KREK je na londonskem radiju izjavil v nedeljo, 7.t.m. med drugim tudi tole: Kot vaši zastopniki v izgnanstvu smo dolžni napraviti vse, da bo smel naš narod v bodočnosti svobodno govoriti in odločati. Naša dolžnost je, da poskrbimo zato, da bodo vse sedanje žrtve pravilno ocenjene. - Neke stvari so že danes popolnoma jasne. Nova Jugoslavija mora biti vzvišena domovina, prosta podedovanih grehov predvojne Evrope in prosta tudi svojih lastnih zablod. Jasno je, da je centralizem pokopan. Vsaka diktatura, pa naj bo razredna ali pa diktatura klik je že vnaprej izključen! Vlada stremi za najvišjim idealom, po katerem bo vsak Srb našel svoje srbetvo v Srbiji, vsak Hrvat svoje hrvaštvo na Hrvaškem, vsak Slovenec pa svoje slovenstvo na Slovenskem. Za vse skupaj pa bo skupna domovina Velika Jugoslavija. Želimo, da bi bil vsak svoj gospod, vsi skupaj pa čuvarji jugoslovanstva. Tako bomo končno dosegli ostvarjenje jugoslovanske misli.

EN IN EN ČETRT MILIJONA TON POTOPLJENEGA SOVRAŽNEGA BRODOVJA OD VSTOPA ITALIJE V VOJNO. Po uradnih podatkih, ki jih je sporočila angleška admiraliteta je bilo od vstopa Italije v vojno, to je od 10. junija 1940 do 30. aprila 1942 potopljeno v Sredozemlju 1.273.000 ton sovražnega brodovja. V teku prvih štirih mesecev 1.1. sta angleška vojna mornarica in angleško letalstvo potopili 147.000 ton sovražnega brodovja. Verjetno pa je bilo potopljenih tudi še osem ladij skupno 32.000 ton, medtem ko je bilo 25 edinic v skupni tonazni 132.000 ton težko poškodovanih.

LISTNICA UREDNIŠTVA. Von.: Pesem "V tujini" smo prejeli. Misli so lepe in polne občutka. To je za pesem precej, ali pesem mora biti zapeta. Vidiš, to je ravnotako kakor pri resničnem petju. Tam moraš imeti glas in posluš. Poleg tega se moraš pa petja še učiti, poznati moraš note itd. Pri pesnikovanju moraš obvladati jezik, to je kakor glas pri petju, obvladati moraš rimo in ritem, kar je pri petju posluš. Poleg vsega pa moraš zelo dosti čitati in se na pamet naučiti najlepše bisere naših pesnikov-velikanov: Prešerna, Gregorčiča, Župančiča in še vse polno drugih. Kljub temu bom o priliki poskušal zbrusiti in opiliti tudi tvojo pesem, vsaj nekaj najvažnejših klitic, da boš videl kje si pogrešil. Vidim pa, da imaš razvito pripovedno žilico. Poskušaj napisati nekaj v prozi n.pr. majhen doživljaj, popisano tako kakor si ga videl in občutil! Oglasi se še!

PRISTOPAJTE K JUGOSLOVANSKEMU RDEČEMU KRIŽU!